

[illegible]

UUTISET

Kauppa ansaitsee hyllyttämisellä puolet kananmunan hinnasta

Kananmunista
saatava hinta
jakautuu
tuotantoketjussa
epätasaisesti.
Myös työmäärä
kananmunakotelon
saamiseksi myyntiin
on hyvin erilainen
tilalla, pakkaamossa
ja kaupassa.

Tuottaja saa 33 prosenttia kannattavuuden hinnasta, pakkaamo 12 prosenttia ja kauppa 55 prosenttia lokakuun 2013 hinnoilla laskettuna.

Pakkaamojen myyntihinnasta tilastoidaan vain virikehakeissa tuotettujen miun hinta. Pakkaamo saa siis todennäköisesti hiukan suuremman siivun kannattavuuden tuotoista, sillä luomun, lattian ja ulkomuun hinta

on viriheäkkinuien hintaa korkeampi.

Kaupassa myytävistä kananmunista tuotetaan viriheäkeistä 60 prosenttia.

"Haluamme varmistua siitä, että tuotteidemme hinnoitteluperiaatteet ovat oikeudenmukaisia ja järkeviä koko tuotantoketjulle, niin tuottajalle, kaupalle kuin asiakkaillekin."

Ruokakeskon tiedottaja **Otto Heimonen** vastaa, kun hänetä kysytään, onko tulonjakoa kannanmuon hinnasta oikea.

"Hinnat määräytyvät markkinoilla kysynnän ja tarjonnan, eiivt kustannusten, mukaan. Jos hinta laskee, tuotanto pienenee. Sen jälkeen hinnat kääntyvät taas nousuun", Munakunnan toimitusjohtaja **Jan Lähde** selittää markkinoiden perussääntöjä.

Jouni ja Jari Vähätalon maatalousyhtymällä Liedossa on noin 20 000 munijakana.

"Kyllä viljelijää kismittää, että munantuottamisen kulut ovat sellaiset, ettei siitä näillä hinnoilla paljon jää", Jari Vähätalo sanoo.

"Hintasuoja kaupan ja tuotannon välillä on väärä. Investoinnit ja kulut ovat tiloilla aikapaljon kovemmat", toteaa Jouppi Vähätalo.

"Miten tuottajan osuus voisi olla vain kolmannes tuoteesta, jonka pakkaus ei juuri muuta ketjussa? Kuinka suuri kauppaan osuus oikein on esimerkiksi luomumunissa, joiden kuluttajajähinta on noin kolmekertainen tavanomaisiin verrattuna?" Tuottajajärjestö MTK:n kotieläinsiamies **Jukka Rantalainen** kiesteli. Hän pöytäsyvällistä keskustelua aiheesta.

HANNA SALONEN

Jutuissa käytetyt hinnat ovat Maa- ja metsätalousministeriön tietopalveluskeskuksen Tiker-maatiloustilastojen A-luokan kananmun keskihinta TNS Gallupin kananmunapakkamaoiden kananmunan myyntihinta ja Tilastokeskuksen Kulutushyödykkeiden keskihintajoinnista taulukon kananmunan hinnasta josta on vähennetty arvonlisävero 14 prosenttia. Kaikki hinnat ovat lokakuulta 2013.

Munat halpenevat edelleen

Kananmunuatuanto kasvas kysyntään nopeammin. Munien kanojen määrän ennustetaan olevan tulevana keväänä selvästi korkeammalla kuin vuotta aiemmin.

Alkuvuodesta kananmunuatuanto on kuutisen prosenttia tämän vuoden alun tuotantoa suurempaa, Suomen Gallup Elintarviketiedon kannanumaramarkinakatkaessa 3/2013 arvioidaan.

Kananmunien omavaraisuusasteen arvioidaan yltävän ensi vuonna ilmei 120 prosenttiin.

Ylimääräinen tuotanto yrittäjien saatua kauppoihin halvalla, sillä vienti ei ole Euroopan matalin hintojen vuoksi kannattavaa.

Tuottajahinnan laskupaineita on.

"Tuotanto on kasvanut voimakkaasti viimeisen kahden vuoden aikana, 12 prosenttia kysyntä on kasvanut samassa

ajassa 3-4 prosenttia. Läisäntynyt munamäärä yrittäjien saada kauppoihin matalalla hinnalla. Toisaalta ne, joilla on sopimukset kauppojen kanssa, puolustavat niitä", kuvailee pakkaamun Mukanunnan toimitusjohtaja **Jan Lähde** markkinallannetta.

Hänen mukaansa Munakunnan tuottajien tuotanto on kasvanut kysynnän kanssa samaa tahtia, niin kolme prosenttia kahden viime vuoden aikana.

"Jossain muualla on laajennettu enemmän, vaikka markkinatavetta ei ole. Se on valitettavaa koko alan kannalta", Lähde sanoo.

"Tämä on surullista, sillä tiloilla on investoitu paljon tuotantoon ja kanojen hyvinvointiin."

"Hinnanlaskupaineita keväälle on, mutta tilannetta pitää katsoa silloin", hän toteaa.

"Alkuvuoden osalta ei enää voida tehdä mitään. Toivottavasti"

Vähätalon kanat munivat pesään, istuvat orrella ja kuluttavat kynsiänsä kynsiviilaan virikehäkeissään.

vasti lisää laajennuksia ei ole tullussa".

Pakkaamo Munaxin johtoa ei tavoitettu kommentoimaan asiaa.

MTK:ssa heikot odotukset

"En olemassa iso riski, että kananmunin hinta laskee", tuottajajärjestö MTK:n kotieläinasiames **Jukka Rantala** sanoo.

"Hinta on ollut laskussa. Tuskin kehitys tästä muuttuu. Odotukset ovat heikot. Kauppa vaatii nyt hinnanalaskuja ja yleensä se saa ne läpi", Rantala toteaa.

"Tuottajahinta ei saisi laskea senttiäkään".

"Koko toimialan pitäisi nähdä kokonaistilanne. Yksittäinen tuottaja ei voi olla mikään pelintekijä tässä. Meidän kannuksillamme ei ole mitään järkeä tuottaa enempiä kuin kotimaassa syödään", Rantala sanoo.

HANNA SALONEN

MARKKU VUORIKARI

Jouni (vas.) ja Jari Vähätalon aamut kuluvat munien poiminnassa.

Veljeksistä toinen on aina paikalla

LIETO (MT)
Jouni ja Jari Vähätalolta kuuluu aamuisin kanalassa muniin kertaan kahdesta kolmeen tuentaa. Siivospäivinä, joita on kaksi kertaa viikossa, aikaa kuuluu tunti tai pari enemmän.

"Ja jos on ongelmia, voi mennä kaksinkertainen aika", huomauttaa Jari Vähätalo.

Ensimmäiseksi tarkastetaan, että kanat ovat terveitä. Rikkinäiset munat kerätään pois hiihnoilta ennen kuin kuljetin läitetään päälle.

Sen jälkeen veljekset seisovat kuljettimen vieressä ja poimivat likaiset, rikkinäiset ja liian suuret tai pienet munat pois muiden joukosta, jotka kone vie kenneihin.

Kuluttajille toimitettavia munia ei saa käsitellä. Sen sijaan teollisuuden munamassoihin käytettävät munat voidaan pestä ennen pakkaamoon lähettämistä.

Vähälattolla pakkaus kone laittaa munat kennoihin ja toinen, pinkkari, pinnoa kennot kuuteen pinkkaan. Ne siirretään kennonosturilla laivoille.

Siivouspäivinä harjataan lattiat, ajetaan lannat pois kanalasta ja siivotaan paikkoja muutkin.

Munakunnan auto hakee munalavat kerran viikossa.

Aina paikalla

Veljekset saavat 26 päivää lomaa vuodessa. Toinen heistä

on aina paikalla, sillä tilaa ei voi jättää valvomatta.

Sähkökatko ja ilmastoinnin pysähtyminen sai helteellä kinnasta hengittämään nopeasti. Varavirta on saatava heti toimimaan.

Kun toinen on lomalla, toinen hoitaa lannan- ja viljanajon ja on vastuussa tilan muista töistä.

Lomittaja poimii munat.

Kahden perheen yhteisyritys mahdollistaa sen, että perhe kerrallaan voi lomailla ja lähteä pois tilalta.

Kanaerä vaihdetaan 14–15 kuukauden välein. Silloin tuotannossa on pari viikkoa taukoa, kun kanala pestään ja desinfoidaan. Tuotantotauolla tehdään myös tarpeen mukaan huoltotöitä.

1,19
€/kg

kuutuu on merkittävä ylös joka päivä. Lisäksi kuntaan tehdään vuosiraportit esimerkiksi lannan ja eläinten määrästä.

Jokaisesta kanaerästä otetaan keskimäärin neljä salmonella-näytettä.

Kanala remontoitiin vuonna 2010. Nyt kanat elävät virikeheksissä.

”Olihan se hirveä investointi, mutta kyllä se on pääsy kanoille. Ne munivat pesään ja istuvat orrella”, Juoni Vähätalo sanoo.

”Kaikkila tuottajilla on nyt kovat investoinnit alla”, Jari Vähätalo muistuttaa, kun puhutaan tuotannon kannattavuudesta.

HANNA SALONEN

A photograph showing a man and a woman in a laboratory. The woman, on the left, is wearing a blue lab coat and is holding a stack of yellow, rectangular samples. The man, on the right, is wearing a white lab coat over a purple shirt and is looking down at the samples. They are standing in front of a workbench with various laboratory equipment, including a scale and a container. The background shows shelves with more samples and laboratory equipment.

Minna Kunnas pakkaa munakoteloita kauppaan meneviin laatikoihin Munakunnan pakkaamolla. Toimitusjohtaja Jan Lähde on tyytyväinen koteloiden tasaiseen virtaan.

**Kaupan
kustannukset**
muodostuvat
hankinnasta,
varastoinnista,
kuljetuksesta sekä
kaupan ja varaston
työntekijöiden
palkoista.«

OTTO HEINONEN

Kymppi kuukaudessa luo tuhansia työpaikkoja

K-kaupat ja teollisuus ryhtyvät puolustamaan kotimaista tuotantoa

Suomalaisen työn liiton laskelmien mukaan Suomeen syntyi vuonna 2000 700 000 työpäikkaa lisää, jos jokainen suomalainen ostaisi kuukaudessa 10 eurolla lisää suomalaisia tuotteita ja palveluita.

Liitto on käynnistänyt yhdessä K-käyttöajon sekä suomalaisien elintarvikevalmistajien ja käyttötavara-teollisuuden kanssa kampanjan suomalaisen työn puolesta. Koko ensi vuoden kes-

tävä kampanja muistuttaa joka-päiväisten ostopäätösten vaikutuksesta Suomen työllisyyteen.

"Nyt kaivataan ratkaisukeskeisyyttä ja tulevaisuudensuokaa kaikkien negatiivisten uutisten keskelle. Haluamme herätellä kuluttajia pohtimaan heidän omia vaikutusmahdollisuuksiaan Suomen työllisyyteen. Kotimaisilla tuotteilla ja designilla on valtava merkitys kotimaiselle

työlle", sanoo toimitusjohtaja **Tero Lausala** Suomalaisen työn liitosta.

Lisää kotimaista Pirkkaa

"Jokainen kuluttaja voi omalla kauppareissullaan tukea suomalaista työtä. Ensi vuoden aikana tuomme suomalaista työtä eri muodoissaan vahvemmin esille kaupoissamme esimerkiksi korostamalla paikallisia tuotteita ja

paikkausmerkintöjä”, Ruokakeskus Oy:n tavarakaupan johtaja **Akseli** kertoo.

Akseli sanoo, että K-kauppiat ovat jo ottaneet runsaasti paikallisia tuotteita valikoimiinsa ja paikallisuutta lisätään ensi vuonna entistä enemmän.

K-kaupan oman tuotemerkin Pirkan valintakriteereissä kotimaisuutta aletaan korostaa enemmän. ”Pirikka-tuotteissa

on jo satoja Hyvää Suomesta -merkillä varustettuja tuotteita. Olemme päättäneet jatkossa painottaa kotimaisuutta valintakriteereissämme entistä enemmän”, Akseli lupaa.

Mukaan voi vielä liittyä

Kampanja on edelleen avoinna uusille yrityksille ja yhteisöille. Tällä hetkellä mukana on noin 40 yritystä. Joukosta löytyvät

muun massa isoimmat liha-
tolat, meijerit ja leipomot. Mukaan
toivotaan lisää etenkin paikallisia
yrityksiä koko maasta.

Kampanjan verkkosivuilla
kuluttajat ja yritykset pystyvät
antamaan palautetta kuinka suo-
malaisista työtä voitaisiin tukea
paremmin.

TUURE KIVIRANTA
www.suomalainentyo.fi/kampanja
suomalaisen-tyon-puolesta

Yläneläinen Mepu on tehnyt puolen miljoonan euron kuivurikaupan Ukrainaan. Kahdeksaan rekka-autoon pakattu kuivurikuljetus lähti kohti Zhytomyria pari päivää sitten. Ukraina toimitetaan Mepun suurin kuivurimalli, CF150. Jatkuvatoiminen kuivuri pystyy käsittelemään tunninsa enimmillään 150 tonnia viljaa. Toimitusjohtaja **Jari Virta-**

nen Mepulta toteaa, että kauppa tehtiin yhtiön kanadalaisen omistajan Ag Growth Internationalin kautta.

Virtasen mukaan viennin osuus kuivurituoannosta on noin puolet ja osuus on kasvamassa. Ukrainan lisäksi kuivureita viedään Venäjälle sekä Baltian maihin.

VEIKKO NIITYMÄÄ

VEIKKO NIITTYMAA